

Posudek oponentky diplomové práce

Diplomant: Ondřej Mikuláš

Téma diplomové práce: Ukončení účasti ve společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti

Práce odevzdána: 6.2.2012

1. Volba tématu a rozsah práce

Předmětem oponentského posudku je diplomová práce z oblasti práva kapitálových společností, konkrétně pak zaměřená na zánik účasti společníka v nich. Tato problematika je jak prakticky, tak teoreticky zajímavá a poskytuje diplomantovi dostatečný prostor pro řešení řady juristických otázek. I když mám pochybnosti o rozsahu zvoleného tématu (viz dále), jeho výběru lze zásadně přisvědčit.

Diplomová práce má 55 stránek vlastního textu. Splňuje tudíž co do rozsahu požadavky stanovené příslušným opatřením děkana PF UK.

2. Struktura práce a její metoda

Práce je logicky a přehledně členěna. Diplomní text má dvě části, z nichž první pojednává o ukončení účasti ve společnosti s ručením omezeným, druhá stejnou problematiku zpracovává ve vztahu k účasti v akciové společnosti. Obecné vůči oběma částem je pojednání o účasti v obchodní společnosti a jejím zániku zařazené do úvodu. To je metodologicky správné. Vedle metody postupu od obecného ke zvláštnímu použil diplomant dílčím způsobem i metodu historickou, včetně, jak sám uvádí, „letného přihlídnutí“ k příslušné úpravě v rámci navrhovaného znění nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích. U letného pohledu, vzhledem k aktuálnosti navrhované úpravy, ale zůstat nemělo. Diplomant dále uvádí, že proti původnímu záměru své téma zúžil. Domnívám se, že toto zúžení mělo být výraznější a vyústit pouze do pojednání o zániku účasti v jedné z obou forem kapitálových společností, což by autorovi určitě umožnilo hlubší analýzu takto zúžené problematiky. V závěru diplomant předložil stručné shrnutí rozdílů mezi oběma

kapitálovými společnostmi se zřetelem na povahu účasti v nich. Pracuje tudíž i s deduktivní metodou.

3. K obsahu práce

Z obsahu diplomové práce je zřejmý autorův zájem o zvolené téma, jeho širší znalost překračující rámec platné právní úpravy a schopnost formulovat vlastní názor.

Z dílčích připomínek lze upozornit např. na tyto: na str. 3 dává diplomant do nejužší souvislosti pojem účasti s pojmem vkladu. To je správné jen potud, pokud se zdůrazňuje vklad jako podmínka účasti, jinak pojem účasti je neodlučně spjat s pojmem podílu, nikoli vkladu. To ostatně vyplývá i z diplomantem použitého citátu na téže straně. Opakovaně (minimálně na str. 4 a str. 55) hovoří autor o oddělení společníků kapitálových společností od společnosti jako o jejich specifickém znaku, později pak jen o oddělení akcionářů od akciové společnosti. Majetkoprávní oddělení společníků od společnosti je ale znakem všech obchodních společností, protože i české osobní společnosti mají plnou právní subjektivitu (například na rozdíl od německých) a z toho plyne, že majetek těchto společností je vůči majetku společnosti cizím majetkem. Zákonné ručení společníka je pak ručením za závazky jiného. Výhradu mám též k textu na str. 8, z něhož lze dovodit, že diplomant považuje ujednání o výši a splatnosti vypořádacího podílu za možnou součást dohody o ukončení účasti (odkazuje na praxi, jejíž postup nijak nekomentuje a hovoří v této souvislosti o „obsahových náležitostech“ dohody). To ale odporuje § 61 platného obchodního zákoníku. Zajímavé by v této souvislosti bylo zamyslet se nad možností jednorázového průlomu společenské smlouvy, která nepřipouští převod obchodního podílu (viz tuzemská a německá judikatura k této otázce). Za nepřesné považuji pojednání o vztahu úpravy převodu obchodního podílu a úpravy obchodní kupní smlouvy, a to zejména pokud jde o určení ceny (str. 13, 14). Nesdílím autorův názor na potřebu doplnit právní úpravu smlouvy o převodu obchodního podílu. To je ovšem věc názoru a autorovi opačné stanovisko nekladu k tíži. To tím spíše, že předkládá argumenty. Výhradu mám ke ztotožnění nabytí obchodního podílu od nevlastníka a nabytí vydržením, což autor fakticky klade na jednu úroveň, ačkoli Nejvyšší soud, podle mého názoru správně, zdůraznil rozdíly obou právních institutů. Na tuto otázku by se měl diplomant mimo jiné zaměřit při obhajobě. Příspěvky v odborném tisku, reagující na tento judikát, autor, ke škodě věci, pominul. Přílišný věcný rozsah práce vedl k tomu, že důvody ukončení účasti akcionáře v akciové společnosti jsou zpracovány jen povrchně. To, co autor uvedl na str. 38 jako důvod, proč se nezabývá nabídkami převzetí (s čímž souhlasím)

platí o celé „akciové“ pasáži a vede to opakovaně k závěru, že zánik účasti ve společnosti s ručením omezeným, jemuž se autor v práci věnoval více a lépe, by jako téma úplně stačil.

4. Seznam literatury a práce s prameny

Seznam použité literatury mohl být rozsáhlejší a aktuálnější. Zejména literatura věnovaná zániku účasti ve společnosti s ručením omezeným je velmi bohatá, ale v seznamu nenaléhám, s výjimkou jediného, článek, který by byl datován rokem 2010 či 2011. Autor na použitý pramen odkazuje. Připomínám pouze, že u kolektivních děl má být současně uveden autor příslušné pasáže, která je citována či na niž je věcně odkazováno (např. pozn. č. 13, 14, 16 a další). V poznámkách č. 86 a 88 není uvedena příslušná stránka.

5. Závěr

Posuzovanou diplomovou práci považuji, přes uvedené připomínky, za způsobilou obhajoby, k níž ji doporučuji. Vzhledem k výše uvedenému navrhuji hodnotit ji známkou „dobře“.

Praha, 12. února 2012

Prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc.
oponentka